

**Bodens
kommun**

Kommunrevisionen

2018-03-28

För kännedom
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare
Kommunstyrelsen

Till
Socialnämnden

Granskning av läkemedelshanteringen

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Bodens kommun har vi genomfört en granskning avseende läkemedelshanteringen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställer en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering samt om nämnden bedöms ha en tillräcklig intern kontroll av området. I granskningen har vi biträttas av sakkunniga från PwC.

Vår bedömning att socialnämnden **i begränsad utsträckning** har säkerställt en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering, inom framförallt hemtjänsten och hemsjukvården. Vidare bedömer vi att nämnden **till övervägande del** har en tillräcklig intern kontroll inom området.

Den sammanfattande bedömningen baseras på iakttagelser kopplade ett antal för granskningen styrande kontrollmål, varav vi vill lyfta fram följande:

- Kvalitetsledningssystemet är fortfarande inte helt implementerat ute i förvaltningens verksamheter och vi ser det som angeläget att implementering fortsatt sker för att säkerställa att såväl kvalitets- som patientsäkerhetsarbetet sker på avsett sätt inom hela förvaltningen.
- Vi konstaterar att det inom äldreomsorgen, och då framförallt inom hemsjukvården och hemtjänsten, finns utmaningar och risker kopplat till delegering av arbetsuppgifter exempelvis utifrån personalomsättning, tidsbrist och bristande språkkunskaper. Vi vill särskilt uppmärksamma dessa utifrån det ansvar vårdgivaren har för patientsäkerheten.
- Det finns ändamålsenliga system och rutiner för avvikelshantering gällande läkemedelshantering och läkemedelsanvändning. Tillämpningen av dessa rutiner och system bör dock säkerställas ytterligare hos berörd personal, liksom personalens förutsättningar att rapportera avvikelser.
- Vårdgivaren har i begränsad utsträckning säkerställt att erbjudande om enkel läkemedelsgenomgång sker till hemsjukvårdspatienter och boende vid kommunens särskilda boenden för äldre utifrån gällande föreskrift. Rutiner för läkemedelsgenomgångar finns men dessa tillämpas i begränsad utsträckning inom framförallt hemsjukvården. Därtill har statistik avseende antal genomförda läkemedelsgenomgångar inte kunnat följs under 2017 utifrån att dokumentationen i journalerna inte varit enhetlig.

- Det finns delvis rutiner som tydliggör ansvar för rapportering, mottagande och utredning av vårdskada samt risk för vårdskada. Däremot framgår inte av rutiner vem som ansvarar för att informera den som drabbats av vårdskada och oklarheter avseende ansvarsfördelning bekräftas av intervjuade. Vi bedömer att detta är ett område som behöver utvecklas och tydliggöras.
- Hittills har externa kvalitetsgranskningar av läkemedelshanteringen inte genomförts inom hemtjänsten/hemsjukvården och kommunens särskilda boenden för äldre. Vi noterar dock att kvalitetsgranskning avseende läkemedelshanteringen planeras att genomföras i närtid och ser det som positivt.
- Nämnden följer till övervägande del upp läkemedelshanteringen regelbundet och systematiskt. Plan för uppföljning av bland annat patientsäkerhetsarbetet, i vilket läkemedelshandling ingår, framgår av nämndens årshjul för uppföljning, vilken också till övervägande del följs. Vi noterar även att det pågår ett utvecklingsarbete för att ytterligare strukturera nämndens uppföljning av patientsäkerhetsområdet.

För att ytterligare säkerställa och utveckla läkemedelshanteringen inom hemtjänsten/hemsjukvården, samt i viss utsträckning kommunens särskilda boenden för äldre, vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Att nämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att de rutiner och system som finns avseende avvikelserapportering tillämpas och att personalen har tillräckliga förutsättningar att rapportera avvikelser.
- Att nämnden verkar för att läkemedelsgenomgångar erbjuds i enlighet med gällande föreskrifter inom området.
- Att nämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att tydliggöra ansvarsfördelningen gällande information till enskild som drabbats av vårdskada.
- Att nämnden, som ett led i sin egenkontroll, säkerställer att kvalitetsgranskningar av läkemedelshanteringen genomförs systematiskt och regelbundet.
- Att nämnden säkerställer att åtgärder vidtas för att komma till rätta med identifierade risker och utmaningar avseende delegering och läkemedelshandling inom hemtjänsten och hemsjukvården. Detta vad gäller hela processen från ordination till att patienten erhåller läkemedlet. I sammanhanget ser vi också vikten av att riskerna kopplat till personalomsättning, tidsbrist och bristande språkkunskaper beaktas.

Revisorerna överlämnar härmed granskningsrapporten för kännedom och yttrande. Yttrande från socialnämnden önskas senast 29 juni 2018.

För revisorerna i Bodens kommun

Inger Lundström
Ordförande

P-O Planting
Förtroendevald revisor

Bilaga

Revisionsrapport "Läkemedelshandling", PwC, mars 2018